

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis V. Ad Januarii Casum Prudentialem. Argumentum. Recensentur rationes ad suadendas Moniales, ut frequenter Sacram Eucharistiam sumant. Illæ, quæ ob nimium timorem abstinent, motivis decem, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

posuit Arcam in curru, cum à Levitis esset portanda. Alii quia non erat vestitus Ephod; Alii, quod illam tetigit nuda manu; quod non licebat, sed mediante Velo, quo cooperiebatur, ut videre est apud Abulen. d. loco quasi. 10. & apud Joseph. *An. iug. Judaic. lib. 7.* Communior tamen opinio est, quod Oza nocte præcedenti carnalem copulam exercuerit, & ideo immundus Arcam tetigerit, quod neque Sacerdotibus Gentilium licebat, ex Macrobi. *lib. 1. Saturn. c. 23.* & Menoch. *in Storeis par. 2. cap. 70.* Igitur eo magis puniendus Sacerdos novæ legis, qui mortali culpa detentus ministrat Sacram Eucharistiam, quæ in Arca figurabatur, Sperell. *in Paranesi Telurg. cap. 35. n. 4.*

Et ad tollendam vanam fiduciam illorum, qui admittunt excusationes fuitiles in peccatis, referendam censui lamentationem, quam Redemptor noster legitur fecisse cum S. Birgitta de Sacerdotibus in peccato mortali existentibus, expressam his verbis *lib. 4. Revelat. cap. 133. n. 4.* «Audite, o exercitus meus, & omnes Angeli: Elegi Sacerdotes præ omnibus Angelis, & iustis, & dedi eis solis potestatem, ut CORPUS MEUM TRACTARENT. Si enim voluissem, potuissem bene elegisse Angelum aliquem ad tale officium, sed tantum dilexi Sacerdotes, ut eis tantum honorem concederem, & constitui eos, ut starent ante me quasi in septem ordinibus. Deherent enim esse patientes, quasi oves. Stabiles quasi murus boni fundamenti. Animosi quasi milites. Sapientes quasi serpentes. Pudici quasi Virgo. Mundi quasi Angelus. Ardentes amore quasi sponsa ad cubile viri sui. Nunc autem averterunt se pessimè; sunt enim feri quasi lupi rapaces, qui in fame, & cupiditate sua nulli cedunt, nulli deferunt honorem, nihil erubescunt. Secundò instabiles quasi lapis in muro infirmo, quia dissidunt de fundamento, id est de Deo quod non possit eis dare necessaria, vel non velit sustentare eos. Tertiò sunt in tenebris, quasi fares, ambulantes in tenebris vitiorum; sunt autem audaces quasi milites ad pugnandum pro honore Dei, vel ad aggrediendum opus virile. Quartò stant quasi Alnus, qui caput inclinat ad terram, sic ipsi stolidi, & insipientes, semper terrena meditantur, & præsentia, & nunquam futura. Quintò impudici sunt quasi meretrices, procedunt ad me in habitu meretricio, omnia membra habent ad luxuriandum. Sextò sunt quasi pice deformiter maculati; omnes, qui accedunt ad eos deturpantur. Septimò sunt abominabiles quasi vomitus, & levius, & melius esset mihi accedere ad vomitum, quam ad delectionem habendam cum eis. Ita autem abominabiles sunt, ut omnis exercitus cæli abominetur eos. Et paulò inferius sub n. 5. subdit. Ego dedi eis tractare CORPUS MEUM, quod nullus vestrum, si jacerem ante vos, auderet contingere. Idèò (concludit in fine) sicut Proditores, non sicut Sacerdotes judicabuntur, si se non emendaverint. Utinam omnes Sacerdotes frequenter, & cordatè meditentur hujus Verba revelationis.

5 A T devotos, & pudicos Ecclesiæ Ministros non tædeat observare sequentem narrationem Gregorii Turonensis *lib. 1. de gloria Martyrum cap. 86.* «Recolo (ipse ait) quod in adolescentia mea gestum audiui. Dies passionis erat Policarpi Martyris Magni, & in Ricomajensi Vico Civitatis Arvernæ ejus solemnia celebrabantur. Lecta igitur passione, cum reliquis lectionibus,

«quas Canon Sacerdotalis invexit, tempus ad sacrificium offerendum advenit: acceptaque turre Diaconus (Turris erat Vas in figura turris formatum, in quo deferrebat processionaliter Eucharistia. Macer *in Hierolex. Verb. Turris*) in qua Ministerium Dominici Corporis habebatur, ferre cepit ad ostium, ingressusque templum, ut eam Altari superponeret, elapsa de manu ejus, ferebatur in aëra; & sic ad ipsam aram accedens, nunquam eam manus Diaconi potuit adsequi, quod non alia credimus actum de causa, nisi quia pollutus erat in conscientia, (apud enim ab eodem adulteria ferebantur admitti). En igitur, an liceat absque peccato ministrare Sacram Synaxim. Memorentur Sacerdotes verba Divi Joan. Chrysost. *Hom. 83. in Matth. Quos radios solares non deberet excedere manus illa, qua hanc carnem tractat? Et illa, quæ habentur in lect. 6. Breviar. in Dominica infra octavam Corporis Christi. Quo (scilicet non oportet) solari radio non splendidiorem manum, carnem hanc dividit? Observeatur Verus Ecclesiasticus Josephi Mansii *lib. 3. cap. 4.* ubi probat, in Judam non introisse diabolum, quando furabatur, sed quando indignè recepit Eucharistiam. Post bucellam introivit in eum Satanus. Jo. 13.*

Tandem legatur Vita S. Eudoxiæ Martyris, quam ponit Calendis Martii Hieronymus, à Basilica Petri 6 Congreg. Oratorii Neapolit. in suis Ephemerid. sacris. Item in p. 5. *Metamorphos. Sac. Castigat. 85.* & reperietur, qualiter à Diogene iniquo Iudice Idololatra in civitate Heliopoli, imperante Trajano, cum damnata fuisset Eudoxia Martyr ad verbera; dum quatuor milites eam vestibus exuebant, ab ejus pectore cecidit Sacra Particula EUCHARISTIÆ, quam eo tempore fidelibus sderendam concedebat Ecclesia, ut sumentes illam, fortiores redderentur in tormentis. Genuflexa statim Eudoxia & adorare, & sumere sacram Synaxim conabatur; at unus militum velocior eam arripuit, exclamante Eudoxia, cave, cave, ne tangas. Deus est, Dominus omnium, tremendus, colendus, metuendus. Irridebant illam pagani; & Diogenes Iudex, Hostiam Sacram sibi tradi à milite jubet, quam cum porrectam manu reciperet, ad instar pulveris tormentarii exarsit 7 EUCHARISTIA in violentas flammis, quibus ipsi quatuor milites ceciderunt extincti; consumpta quo evasit manus, & brachium Judicis, reptantis præ dolore per humum, & ejulantis. Huic tremendæ punitioni consimilis est illa, quam refert Emin. Card. Bona *Rev. liturg. lib. 2. cap. 17. sub n. 4.* ex S. Cyprian. *lib. de lapsis*, his verbis: Cum quadam mulier arcam suam, in qua Domini Sanctum fuit, manibus indignis tentasset aperire, igne inde surgente deterrita est, ne auderet attingere. Refert etiam Arsdekim. *in Theolog. Tripart. tom. 1. tract. 2. cap. 4. n. 4.* Vereantur itaque Sacerdotes (si qui sunt, quod non est credendum, culpa maculati mortali) tangere, & dispensare populo Sacra Mysteria.

DECISIONIS V.

Ad Januarii Casum Prudentiam.

ARGUMENTUM.

Recensentur rationes ad suadendam Moniales, ut frequenter Sacram Eucharistiam sumant. Illæ, quæ ob nimium timorem abstinent, motivis decem, & octo confortantur. Illæ autem, quæ ob indevotionem, & tepidam vitam rarò communicant, aliis tredecim arguuntur.

SUM.

SUMMARIUM.

- 1 Moniales ex nimio timore, vel humilitate abstinentes à frequentia Eucharistia, quibus rationibus suadenda?
- 2 Amor preferendus timori erga SS. Eucharistiam.
- 3 Materia Eucharistia cur non aurum, margarita, vel lapides pretiosi?
- 4 Christiani in primitiva Ecclesia communicabant quotidie.
- 5 Matrone Romana vescentes carnibus Cervi, sana vivebant.
- 6 Mathilde Ducissa monita duo data à Gregorio VII.
- 7 S. Catharina Senensis quotidie communicabat.
- 8 S. Bonaventura ab angelo communicatus.
- 9 S. Petrus Coelestinus divinitus monitus, ut quotidie celebraret.
- 10 Hieronymus à Basilica Petri laudatus.
- 11 Exempla plurimorum, quibus coelestis fuit delata Communio.
- 12 Jo. Bonifacius Bagatta Cler. Reg. Theatinus commendatus.
- 13 Tepidorum in vita spirituali quae sint mala?
- 14 Cor hominis requiritur à diabolo.
- 15 Tepidorum Religiosorum punitioes, ac terrores.
- 16 Tepidis Religiosis quae auxilia danda?

CASUS PRUDENTIALIS.

Quibus argumentis suadenda sint ad frequentiam Sanctissimae Communionis Eucharisticae Moniales illae, quas raro eam sumere, vel difficiles ad frequentem sumendam, reperit Confessarius?

Doctissimi hujus Cleri cum distinctione responderunt Casui huic. Vel enim Moniales raro communicant, & sunt difficiles ad frequentiam communionis ex motivo timoris, ob summam reverentiam erga hoc Divinum Sacramentum, & ob profundam humilitatem? Vel ob libertinam vitam; videlicet, quia negligentem vivunt, neque perfectioni student Religiosae?

Moniales primi generis suadendas esse dixerunt

- I sequentibus rationibus, argumentis, & exemplis.

Primò: Timorem ipsarum erga Deum esse quidem bonum, atque earum humilitatem esse laudabilem; ex hac etenim, & ex illo provenit reverentia debita Sanctissimae Eucharistiae; sed amorem esse 2 preferendum timori, ut docet S. Thom. 3. par. quest. 80. art. 10. ad 3. ubi eleganter advertit, quod cum dixisset ob humilitatem Petrus ad JESUM, exi à me Domine, quia homo peccator sum: Luc. 5. 8. Respondit JESUS; Noli timere, suadens in Petro animabus fidelibus, & humilibus, ut praeficerent amorem timori, & confidenter accederent ad ipsum.

Secundò: hinc laudabilis quidem fuit reverentia Centurionis, ejusque humilitas dicentis, Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed laudabilior videtur amor, & fiducia Zachari, qui cum audisset, Dominum velle ad ejus domum venire, Festinans descendit, & excepit eum gaudens. Luc. 19. 6.

Tertiò: Idcirco docendae sunt, atque instruendae Moniales timidae, sed humiles, & devotae, quod earum amantissimus Sponsus CHRISTUS summo opere desideravit ab initio suae Incarnationis pascere divina carne sua animas fideles. Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum antequam patiar. Luc. 2. 15. Et hoc jam desiderate in praesenti circa ipsas, quas propterea vocat, & invitat ad frequentem sumptionem sui pretiosissimi corporis dicens:

Venite, comedite panem meum, & bibite Vinum, quod miscui vobis. Prov. 9. 5.

Quartò: Et hanc esse causam, ob quam CHRISTUS Dominus communem materiam, Panem scilicet, & Vinum, in suum Corpus, & Sanguinem selegit transubstantiandum; non autem margaritas, aurum, vel lapides pretiosos; prout videbatur convenire tanti mysterii dignitati. Licet enim celebraverit in Canaculo strato magno. Luc. 22. 12. & in Calice ex Agathe, ut notat Vistorell. in addit. ad Aphorism. Emanuelis Sà, Verb. Calix. Vel potius in Calice Argenteo, qui in Cathedrali Valentiae servatur. Baron. Ann. 34. n. 63. Card. Bona Rerum liturgicar. lib. 1. cap. 25. Barrad. rom. 4. lib. 2. cap. 11. & Menoch. in Storeis centur. 6. cap. 38. Nihilominus pro materia elegit Panem, & Vinum, ut facilis esset ipsa materia ad inveniendam, consecrandam, & animabus iustis porrigendam per manus Sacerdotum; quibus etiam liberam reliquit facultatem consecrandi absque restrictione quantitatis materiae, ut magis nos certiores faceret, desiderare, quod omnes fideles frequenter Eucharistiam sumant. S. Thom. 3. part. quest. 74. art. 3. in corp. juxta vaticinium illud: Venite, & emite absque argento: Isa. 55. 1.

Quintò: Sicut enim Rex generosissimus, qui Regnum suum percurreret, ut donis ditaret plebem, Cives, atque nobiles, laetaretur valde videns eosdem ad se properare: Ita DEI FILIUS, qui habet in femore suo scriptum Rex Regum, & Dominus dominantium. Apoc. 19. 16. concessione sui ipsius in Eucharistia locupletes facit sensus corporis nostri tamquam plebem, illos aptos reddens aeternae beatitudini. Sanctificat inferiores potentias tamquam cives per suam gratiam, & illustrat potentias superiores, Intellectum scilicet, & Voluntatem, gradum nobilium obtinentes, easque charismatum donis condecorat, Ut vitam habeant, & abundantius habeant. Joan. 10. 10. Hae autem omnia elargitur immenso amore, & charitate, & accedentes rem gratissimam faciunt illi; qui Memoriam fecit mirabilium suorum misericors, & miserator Dominus, escam dedit timentibus se. Psal. 110. 4.

Sextò: Imò amantissimus Dominus fecit se in Eucharistiam similem matri, vocanti ad se puerulum per ostensionem mamillarum; juxta illud: Mamilla Regum (idest Angelorum) lactaberis. Isa. 60. 16. Et illud. Panem caeli dedit eis: panem Angelorum manducavit homo. Psal. 77. 25. Et ideo ut diximus dulcè clamat, & amanter invitat: Venite comedite panem meum, & bibite Vinum, quod miscui vobis. Prov. 9. 5.

Septimò: Sed frequenter sumere oportet Sanctissimam Eucharistiam, ut peccata evitemus; sic suadentibus Doctoribus Sacris, relatis ab Angelico 3. par. quest. 80. art. 10. in corp. Idcirco primitivi 4 Christiani sanctè vivebant, quia quotidie communicabant; Erant enim perseverantes in communicatione fractione panis. Act. 2. 42. Et eos consulere monemur ab oraculo Divino in illis verbis: Interrogate de semitis antiquis, quae sit via bona, & ambulate in ea. Jerem. 6. 16. Inter Indos dicuntur esse aves incorruptibiles, quia aromatibus herbis vescuntur. Ita anima fidelis praeservatur à putredine peccati, quae pascitur Eucharistico cibo. Qui manducat hunc panem, vivet in aeternum. Jo. 6. 58.

Octavò: Hortandae sunt etiam Moniales ex nimio timore, & reverentia abstinentes à communione Altaris hac vulgari, sed valida ratione: quod sicut ex de.

ex defectu cibi corporalis deficiunt vires corporis, ita ex neglectu spiritualis alimonie anime virtutes debilitantur. *Percussus sum ut sanum, & auit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum* Ps. 101. Apes diu vivunt, quia cibo saluberrimo nutriuntur, nempe melle, *Arist. de longitud. vite cap. 3.* Igitur frequenter communicent, ut vires habeant ad vitam spiritualem servandam.

Nono: Quod si dicant; pluribus aggravatas esse infirmitatibus spiritualibus: addat confessorius id, quod testabatur S. Ignatius Martyr. *Epist. 14. ad Ephes.* scilicet *Eucharistiam esse medicamentum purgans vitia, & omnia mala expellens.*

Decimo: Iterum iisdem considerandum proponat, militiam esse vitam hominis super terram *Job. 7. 1.* At panem Eucharisticum esse mysticum gladium ad pugnandum, quem in spiritu vidit Gedeon Dux exercitus. *Jud. 7.* & de eo dicitur: *Parasti in conspectu meo mensam adversus eos, qui tribulant me.* Ps. 22. 6. Et jure quidem valet ad debellandos inimicos spirituales, tum quia continet ipsum CHRISTUM, cui data est omnis potestas in Caelo, & in terra. *Matt. 28. 18.* tum etiam quia repræsentant ejus Sanctissimam Passionem; per quam attriti sunt demones, & ad ejus memoriam contremiscunt.

Undecimo. Et quidem ad tuendam anime, & corporis puritatem, quam præsertim decet Virgines sacras, necessaria est Eucharistie frequens sumptio; quæ est *Panis electorum, & Vinum germinans Virgines.* *Zacchar. 9. 17.* ut dixerit probat S. Thom. 3. part. quest. 79. art. 6. & opus. 48. cap. 7.

3 Duodecimo: Narret Confessorius his Monialibus, quod scribit Plinius *lib. 8. cap. 3. 2.* Videlicet Romanæ quasdam Principes seminas, omnibus diebus matutinis carnem Cervi degustare solitas, longo ævo caruisse febribus. Ostendat deinde CHRISTUM Dominum assimilari Cervo à sponsa. *Similis est dilectus meus capree, hinnuloque Cervorum.* *Cant. 2. 9.* ideoque Moniales vescantur sæpe sua pretiosa carne, ut liberentur à febre culpæ. *Hoc enim Sacramentum est antidotum, quo liberamur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservamur.* *Concil. Trident. sess. 13. cap. 2.*

Decimo Tertio Serius, gravibusque verbis ulterius exponat, esse diaboli astutiam, dum fideli anime suggerit, abstinere diu à Communione, sub reverentie prætextu; juxta præceptum S. Cyrilli Alexandrini *lib. 4. in Joa. cap. 17.* scribentis: *Caveamus, ne loco laquei damnosam religionem diabolus nobis prætendat.* Si quidem erat, qui non munditiam animi, sed intervalla temporis longioris, meritum putat, ut docebat S. Joan. Chrysost. *Hom. 5. in Ep. 1. ad Timoth.*

6 Decimo Quarto. Confessorius doceat Moniales suas id, quod Gregorius Papa Septimus scripsisse Mathildæ Ducissæ refert Card. Baro. *ann. 1074. n. 12. & 13.* videlicet, duo prodesse ad perfectionem christianam acquiritendam; frequentiam scilicet sanctissimæ Communionis, & devotionem erga DEIPARAM.

7 Decimo Quinto: Iisdem narret, qualiter Sancta Catharina Senensis quotidie ex Divini Sponsi monitu communicabat. *S. Antonin. 3. part. Hist. tit. 23. cap. 14. §. 8.* & aliquando ad os illius Sacratissimam Hostiam fuisse miraculosè allatam.

8 Decimo Sexto: Sanctum quoque Bonaventuram, dum juvenili ætate abstinere præ nimia reverentia, & timore à Sacra Synaxis sumptione, eam fuisse

sibi ab Angelo oblatam; & ad frequenter sumendam exhortatum. *Sur. in ejus Vita tom. 3. die 13 Jul. Et in Chron. S. Franc. par. 2. lib. 2. cap. 2.* Prout etiam S. Petrus Cælestinus cum statuisset præ humilitate abstinere à frequenti celebratione Missæ, monitus fuit cælesti quadam Visione, ut quotidie celebraret, Ribadeneira *in ejus Vita in extravag. die 19. Maji.*

Decimo Septimo: Legat confessorius Sacras Ephe-
merides, idest Vitas Sanctorum extravagantes conscriptas à supradicto Hieronymo à Basilica Petri (qui olim nobilis Aulicus Eminentissimi Præsulis nostri, pius nunc est Presbyter Congregationis Oratorii Neapolis) & inveniet exempla plurima, eaque pulcherrima, narranda prædictis Monialibus devotis, sed timore perterritis, ut eas suadeat ad communicandum frequenter; nam die 5 Januarii n. 13. Sanctus Gerlacus Eremita fuit ab Angelo communicatus. Beata Ivetta, cum quidam Sacerdos recusasset illum communicare, apparuit S. Joannes Evangelista, qui Missam celebravit, & ei Sacratissimam ministravit Eucharistiam die 13 Januarii n. 28. Beata Veronica Monialis Mediolanensis pluries ab Angelis, bis à CHRISTO Domino fuit Sacra communione refecta. *Dicta die 13 Januarii n. 8.* S. Apollonius Abbas hortabatur suos Monachos, ut frequentissimè Sacramentum Corporis, & Sanguinis Domini fumerent die 25. Januarii n. 12. Beata Joanna de Valois, filia Ludovici XI. soror Caroli VIII. & uxor Ludovici XII. Regum Franciæ devotissima erat Sanctissimæ Communionis. *Die 14 Februarii n. 5.* Sanctus Iudanus Peregrinus communicatus fuit ab Angelis. *Die 12. Februarii n. 2.* B. Juliana Priorissa Montis Corneli, Leodii, vocabat EUCCHARISTIAM delicias gutturis sui. *Die 5. Aprilis n. 5.* Ven. Ida Virgo Lovanienfis tanto desiderio expetebat communicari, ut sibi frangeretur pectoris vena. *Die 13. Aprilis n. 7.* Et tanta exultabat lætitia in conspectu Sacratissimæ Hostiæ, ut phrenetica reputaretur. *ibid. n. 13.* Et aliquando, cum reperisset apertum Tabernaculum impetu amoris acta Pixidem extraxit, in qua Sanctissimum Corpus CHRISTI servabatur, & adoratione facta, non cessabat Pixidem osculari, ad suas genas admove, & stringere ad pectus. *ibid. n. 17.* Cumque semel accederet ad communionem, & perterrita à consideratione Majestatis Divinæ, & propriæ suæ indignitatis, vellet recedere, apparuit illi Deipara, ac Evangelista Joannes, illamque associantes ad accipiendum sacrum CHRISTI Corpus duxerunt. *ibidem num. 23.*

Decimo Octavo: Tandem Confessorius legat Admiranda orbis Christiani per Joannem Bonifacium 12. Bagattam Clericum Regularem Theatinum collecta (opus utique admirandum ob nimiam lectionem, eruditionem, & quasi infinitorum prodigiorum exempla prodigiosum) & in eis tom. 2. lib. 3. cap. 3. §. 4. reperiet, plures Sanctas, & devotas Virgines, ex humilitate non audentes accedere ad Sacram Eucharistiam sumendam, fuisse tum ab Angelis, tum à CHRISTO Domino eadem refectas; Ex quibus exemplis abundè hortari, & confortari poterunt Moniales hisce temporibus ad frequentiam Venerabilis Sacramenti, ob eximiam, & ineffabilem benignitatem Salvatoris, qui illud instituit, non ut clausum servaretur in Pixide, sed ut ab animabus puris, & devotis recipere, quibus se oblectare posset juxta illud: *Delicia mea esse cum filiis hominum.* *Prov. 8. 31.*

Monia

Moniales verò secundi generis, quæ rarè communicant, negligenter vivunt, & non satagunt religiosæ perfectionis, suadendas esse ad frequentiam Sanctissimæ Communionis, dictum fuit, sequentibus rationibus.

13 Primò, quia Monialis tepida Deum inhonorat, & ei displicet, undè dicitur causare vomitum, & nauseam Altissimo juxta illud Apoc. 3. 16. *Quia tepidus es, ego incipiam te eromere ex ore meo.*

Secundò, quia obtenebrat pulchritudinem, & splendorem totius communitatis, & Monasterii; est enim Monialis indevota tanquam filius inobediens, sponsa infidelis, & miles indisciplinatus, qui militarem ordinem perturbat.

Tertiò, quia privat se ipsam donis, & christinitatibus cœlestibus, & se præcipitat in cordis duritiem, & finalem impœnitentiam, rem quidem miseriam, juxta illud: *Dixi quod dives sum, & locupletatus, & nullius ego, & nesci, quia tu es miser, & miserabilis, & pauper, & cacus, & nudus.* Apoc. 3. 17.

Quartò, quia Monialis vitæ tepidæ, & indevotæ dat scandalum aliis, & præcipuè adolescentulis, quæ de facili imitabuntur ejus exemplum. Scriptum est autem: *Vae homini illi, per quem scandalum venit,* Matth. 18. 7.

Quintò, idcirco ei inculcandum, quòd arcta est via, quæ ducit ad vitam, Matth. 7. 14. Undè S. Theresia in Admonit. 14. pag. 319. epist. par. 1. ait: *Amara più, e camina con più retitudine, perche il camino è stretto.* Idèò tantum abest ut liceat tepidè vivere, quòd immò oporteat, pro justitia agonizare, & usque ad mortem certare pro justitia. Eccles. 4. 33. siquidem, ut ait Apostolus 2. Timoth. 2. 5. *Qui certat in agone, non coronabitur, nisi legitime certaverit.*

Sextò, ulterius innuendum esse hujusmodi Moniali, quòd Deus postulat cor ejus, dicens: *Filia præbe mihi cor tuum.* Prov. 13. 26. diabolus autem conatur sibi illud arripere. Hinc S. Antonius Abbas cum invenisset diabolum insudantem inter suos Monachos, & interrogasset, quid prætenderet ab illis?

74 Respondit diabolus: *Præfendo medium luna, oculum bovis, & quartam partem rota; & evanuit;* Orans autem S. Abbas intellexit quòd diabolus prætendebat cor Monachorum expressum à diabolo supradictis verbis, quæ denotant has tres litteras COR. undè quidam Poëta cecinit.

*Dimidium sphaera, sphaeram, cum Principe Roma
Postulat à nobis divinus conditor Orbis.*

Ut refert Episcopus Osmen. in 1. partem Epistolar. S. Theresie in adnot. ad Admonit. 18. num. 8. 9. & 10. pag. 328.

Septimò, addendum, quòd Patres Eremitæ, teste Cassiano lib. 10. *Monastic. Instit. cap. 1.* docebant, tepiditatem vitæ esse Dæmonium Meridianum; de quo in Psal. 90. tum quia tentat in viridi ætate, tum quia transformatum in Angelum lucis impedit ne Religiosa tepida cognoscat periculum vitæ suæ; ut tradit Arefius 107. pag. 656.

Octavò, subinde oportet admonere Moniales tepidas, & se subtrahentes à frequentia SS. Communionis, mortiferum esse signum, cum infirmus cibum respuit & esse scriptum, quòd anima saturata calcabit favum, Proverb. 27. & cum Deus punire voluit Hebræos misit saturitatem in animas illorum. Ps. 105. 15. idest morbum saturantem, ut notat Genebrard.

Nonò, terrendas hujusmodi Moniales, & revocandas esse à tepiditate prædicta, quia eam sequitur violatio castitatis; undè scriptum est: *In lapide luteo lapidatus est piger.* Eccl. 22. 1. undè Sanctus Bonaven-

Doct. Clericali Tom. I. Lib. II.

tura ait: *Lapis luteus potest dici peccatum immundum, ad quod accidia facit, hominem primum, ac etiam Poëta cecinit:*

*Quaritur Egistus quare sit factus adulter?
In promptu causa est: desidiosus erat.*

Quapropter etiam in Paradiso voluptatis in sanctum fuit Adæ, ut operaretur, Gen. 2. 15. quia Religio Paradisus est, & Religiosa debet operari, & à desidia, & tepiditate cavere, quod etiam comprobatur ex eo, quia super Altare Domini panes propositionis debebant esse calidi, 1. Reg. 21. 6.

Decimò, idcirco Confessarius debet efficaciter hortari tepidas Moniales, ut fervorem, & calorem Spiritus assumant, & se disponant accedere frequenter ad sacram mensam; aliàs timeant, ne pereant; cum scriptum sit: *Qui elongant se à te, peribunt.* Psal. 72. 27. Et Petrus cecidit, ac Magistrum negavit, quia in ejus passione (cujus memoriale est Eucharistia) sequebatur eum à longè. Luc. 22. 54.

Undecimò, addendum per Confessarios, ne prædictæ Moniales tepidæ expectent senectutem, pro devotione habenda; siquidem: *Qui convertentur ad vespem famem patientur, ut canes.* Psal. 58. 7. Et virgines fatuæ, quia tardaverunt ornare lampades suas oleo fervoris, & devotionis, audierunt sponsum dicentem sibi: *Nescio vos.* Matt. 25. 12. Ideoque: *hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra.* Psal. 94. 8.

Duodecimò addenda sunt exempla, quibus Sancti Patres animadvertunt in Religiosos tepidos; nam Sanctus Pacomius Abbas prohibuit exequias super Monacho tepido defuncto, ut in ejus vita cap. 39. Filius, qui obtinuit à matre, ut religionem ingrederetur, dicendo *volo salvare animam meam*, cum declinasset à fervore spiritus, habuit visionem, in qua raptus ante Dei tribunal judicandus, & condemnandus, vidit matrem suam, & audivit eam sibi exprobrantem, ita *salvast animam tuam?* Ruffin. de Viris Patrum n. 213. Alius Monachus tepiditate spiritus correptus, cum parum post obiisset, visus fuit ab ejus Magistro orante, quod rapiebatur per fluvium igneum: Menoch. Hist. Sac. p. 3. §. 235. qui §. 303. subdit, Sanctam Birgittam virginem Scotam vidisse satanam jacentem prope Monialem, quæ desidia, & torpore in Religione vivebat; ex Sur. in ejus vita Kal. Februar. Et Sanctus Ignatius Religiosum tepidè operantem redarguit dicens: *Sic pro Deo operaris?* Philagia Tractament. 30. pag. 396.

Decimò Tertiò, ultra monita, & exempla hucusque adducta prudentis Confessarii intererit proponere auxilia, quibus Moniales tepidæ, & inde votæ fervorem acquirant, & devotionem. Hæc erunt, ut suscipiant voluntarias pœnitentias, quotidianas aliquas mortificationes, vel in comedendo, vel in silentio servando, vel à colloquatoriis abstinendo; ex quibus paulatim accendatur in earum cordibus amor, & fiducia erga Deum, & devotio erga SS. Eucharistiam, quam frequentantes ex obedientia ipsius Confessarii, floreant sicut palma, & tamquam sponsæ dilectæ, die ac nocte desiderabunt Angelorum pane saturari: juxta illud: *In Lectulo meo quæsi quem diligit anima mea.* Cant. 3. 1. Inveni illum, & non dimittam, & repletæ amore divino, quæ prius tepidæ erant, frequenter exclamabunt: *O quam suavis est Domine Spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de celo præstisti, esurientes reple bonis, fastidiosos divites dimittens inanes.* Antiph. ad Magn. in pr. Vesp. in fest. Corp. Christi.

Ultimò, ubi reperiretur aliqua Monialis ita contumax,

B

tumax,

tumax, ut hortari non posset rationibus, & exemplis ad frequentiam Sanctissimæ Communionis; eidem esset notificanda obligatio, quam ex præcepto tenet, vi professionis, ut falius probatur infra in Decif. 49.

DECISIONIS VI.

Ad Februarii Quæsitum primum.

ARGUMENTUM.

Traditur definitio Sacramenti EUCHARISTIAE; circa quam tria referuntur. *Unum* theologicè, an essentia huius Sacramenti consistat in Corpore Christi? An in speciebus consecratis? An in his, & illo simul? *Alterum* historicè quò referuntur sexdecim errores, ex tot hæresiarchis proditi contra Venerabile Sacramentum, ab initio Ecclesiæ usque ad præsens. *Tertium* methodicè, quò exarantur argumenta concludenter probantia, veram, & realem præsentiam Christi Domini in EUCHARISTIA.

S U M M A R I U M.

- 1 Eucharistia. Sacramenti definitio.
- 2 Essentia Sacramenti Eucharistia in quo consistat?
- 3 Opiniones tres circa essentiam Sacramenti Eucharistia.
- 4 Errores hereticos sexdecim circa SS. Eucharistiam.
- 5 Iudas Iscariotes primus hæreticus contra Eucharistiam.
- 6 Argumenta probantia veritatem SS. Eucharistia.

QUÆSITUM PRIMUM.

Quid sit Sacramentum EUCHARISTIAE.

- R** Esponsum fuit. Sacramentum Eucharistia esse signum sensibile Corporis, & Sanguinis Christi, veraciter contenti sub speciebus panis, & vini post consecrationem factam a Sacerdote, sub certis verbis, cum debita intentione prolatis ex institutione divina, significantibus Corpus Christi sub eis realiter contineri. Quæ quidem definitio est Scoti in 4. disp. 8. q. 1. sub 1. quam referunt Maffius ibid. disp. 3. qu. 1. num. 1. & Eminentiss. Cardin. de Laurea in 4. lib. sent. tom. 1. disput. 17. num. 6.

Circa quam definitionem tria reperi notabilia ab eruditissimo Clero Patavino in responsionibus de prompta. *Primum* spectans ad Theologos speculativos. *Secundum* ad Ecclesiasticos Historicos. *Tertium* ad Missionarios Apostolicos.

- Primum* notabile spectans ad speculativos Theologos fuit, in quo verè, & propriè consistat essentia Sacramenti Eucharistia? Cum enim ad hoc Sacramentum perficiendum multa concurrant, scilicet consecratio, Corpus, & Sanguis Christi, species consecrata, & usus, sive sumptio Sacramenti, disputabant Theologi, in quibus ex istis omnibus essentia Sacramenti Eucharistia propriè, & intrinsecè consistat? Et quidem relictis opinionibus Novatorum, qui docuerunt consistere vel in sola consecratione, vel in sola sumptione ad tradita per Maffium in Theologia Morali disput. 18. num. 4. Castrum de Hæresib. verb. Eucharistia Hæres. 11. & Eminent. Bellarm. lib. 4. de Eucharistia. Tres sunt **3** opiniones Catholicorum circa præsentem quæstionem, ut notat Lessi. in Opus. posthum. de Sacramento Eucharistia qu. 73. art. 1. num. 7. & Colleg. Salmaticen. tom. 10. de Sacrament. in genere tract. 4. cap. 1.

dub. 2. n. 13. Prima est, quòd essentia huius Sacramenti consistat in Corpore Christi, quòd continetur in recto sub Eucharistia, ut videtur sentire Thomas Valdensis tom. 2. de Sacrament. cap. 21. Sayr. libr. 1. cap. 1. de Sacrament. definit. q. 8. art. 6. §. Ad septimum. Card. de Lugo de Sacrament. Euchar. disp. 1. sect. 3. num. 36. & Colleg. Salmatic. dist. dub. 2. num. 15. & 16. ubi has rationes, & auctoritates cumulat. 1. Quia communiter loquendo, cum dicimus Sacramentum Eucharistia, intelligimus Corpus Christi. 2. Ex verbis Domini, qui ait: *Panis, quem ego dabo*; idest Sacramentum Eucharistia, caro mea est. 3. Quia Corpus Christi est res, & Sacramentum simul; ergo est Sacramentum Eucharistia; valet enim argumentum à propositione de prædicto copulato ad quamlibet ejus partem: ut Petrus est albus, & Musicus; ergo Petrus est albus, Petrus est Musicus. 4. Quia idem est Sacramentum Eucharistia, & Sacrificium, sed hoc in Missa est Corpus, & Sanguis Christi; ergo idem est Sacramentum. Cæterum hæc opinio communiter reprobat, eò quia cum de ratione Sacramenti sit esse signum sensibile, Corpus, & Sanguis Christi (ut in Eucharistia existunt) non sunt signa sensibilia, & visibilia.

Secunda opinio est Scotistarum docentium, essentiam Sacramenti Eucharistia consistere in recto, in speciebus consecratis panis, & vini, connotantibus tamen Corpus, & Sanguinem Christi sub ipsis contenta in obliquo. Hoc probant. 1. ex Ecclesia, quæ in sequentia Missæ ait: *Fracto demum Sacramento, ne vacilles, sed memento, tantum esse sub fragmento, quantum toto regitur*. Fractio autem est specierum, non autem Corporis Domini sub eis contenti, nam sequitur Ecclesia dicere: *Signi tantum sit fractura, quæ nec status, nec statuta signati minuitur*. Ergo ipsæ species consecratae habent essentiam huius Sacramenti. 2. Ex collecta Missæ post Communionem incipiente *Purificet nos &c.* in qua dicitur *Sacramenta, quæ sumpsimus in numero plurali, ob pluralitatem specierum, in quibus Eucharistia Sacramentum consistit*. 3. Ex cap. Ego Berengarius de consecr. dist. 2. (sumpto ex actis Synodi Romanæ sub Nicolao Papa Secundo) in quo firmatur, *panem, & vinum, quæ in altari ponuntur, post consecrationem non solum sacramentum, sed etiam verum Corpus, & Sanguinem Domini nostri Jesu Christi esse*. Ergo Sacramentum est in speciebus panis, & vini consecratis. 4. Ex cap. cum Marthe 6. §. *distinguendum est de celebrat. Missar.* ubi Innocentius Papa Tertius docet, tria in hoc Sacramento esse distinguenda dicens: *Primum est Sacramentum, & non res (idest species consecrata). Secundum est Sacramentum, & res. (Videlicet species prædictæ, nec non Corpus, & Sanguis Christi). Tertium est res, & non Sacramentum, (hoc est ipsum Corpus, & Sanguis Christi) & ideo ibi subdit Gloss. in verb. Tertium in fine. Primum est tantum Sacramentum signans. Secundum est signans, & signatum. Tertium est signatum tantum. Ergo essentia Sacramenti stat in recto in speciebus consecratis, nempe primariò; secundariò autem, seu in obliquo in ipso Corpore, & Sanguine Domini sub ipsis contento. Ita Maffius in 4. sent. d. disp. 3. n. 18. & in Theolog. Morali d. disp. 18. n. 7. ac Emin. Card. de Laurea d. tom. 1. in 4. sent. disp. 17. art. 2. à n. 28. ubi etiam allegat verba Concilii Lateranensis, in quo dicitur: *Cujus corpus, & Sanguis in Sacramento Altaris continentur*; & idcirco concludit, quòd species panis, & vini*